

Monitor Programma Noodplan Lerarentekort

Urgentie blijft onverminderd hoog, aanpak levert resultaten

Monitor

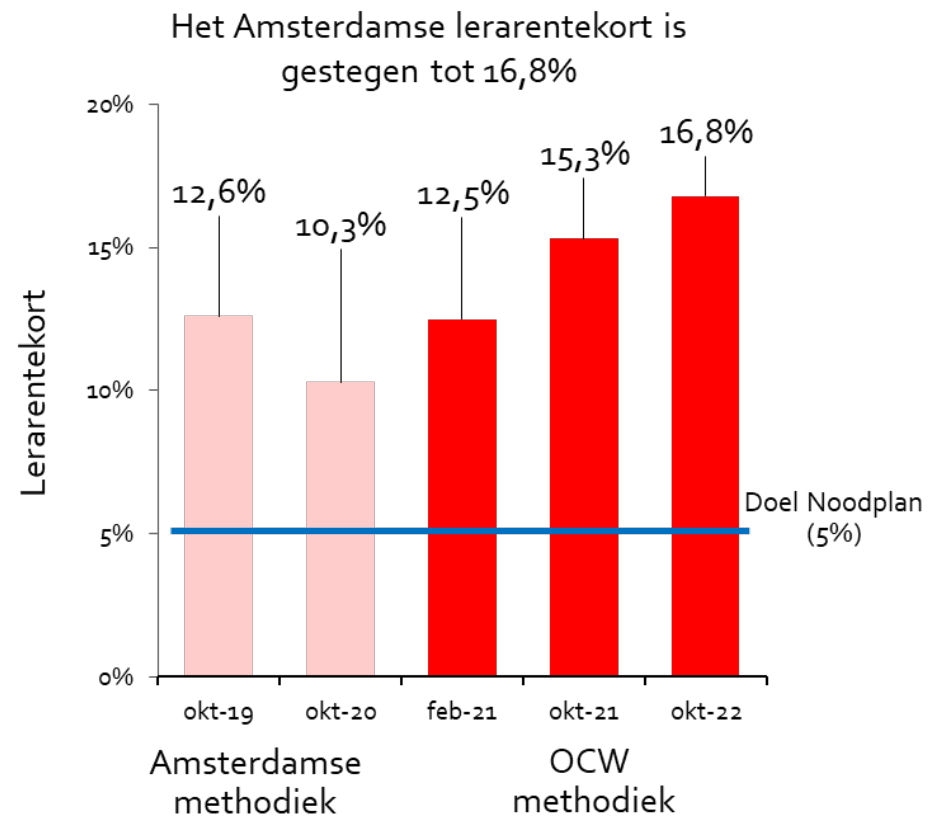
Deze monitor geeft inzicht in het lerarentekort binnen het Amsterdamse primair onderwijs per 1 oktober 2022 en de maatregelen die zijn opgesteld om de tekorten tegen te gaan.

Aanleiding

Het lerarentekort blijft de komende jaren onverminderd groot. Sinds 2020 werken de Amsterdamse schoolbesturen en de gemeente Amsterdam hiervoor samen aan het Noodplan Lerarentekort. Uit arbeidsmarktonderzoek van Centerdata¹ uit 2018 bleek dat in de periode 2019-2024 de uitstroom (o.a. pensionering) van leraren in het Amsterdamse primair onderwijs veel groter zou zijn dan de instroom. Daarom is een Noodplan opgesteld met maatregelen om het lerarentekort in het primair onderwijs terug te dringen. Daarbij is besloten om zo nodig ongelijk te investeren om de kansengelijkheid te bevorderen. De afgelopen twee jaar zijn vanuit het Noodplan verschillende projecten opgezet. Zonder de maatregelen vanuit de projecten zou het lerarentekort nog hoger zijn. Daarom blijven we inzetten op de maatregelen om het tekort terug te dringen en werken we tegelijkertijd samen met scholen aan de beste manieren om de komende jaren met de tekorten om te gaan.

Doel noodplan

In 2023 is het gemiddelde tekort aan bevoegde leraren in het basisonderwijs in Amsterdam kleiner dan 5% en is er geen ongelijkheid meer in de verdeling van het tekort. Gezien de huidige tekortcijfers zien we dat de inzet op de maatregelen langer nodig zijn dan de looptijd van het Noodplan.

¹ Personeelstekorten primair onderwijs, OCW/ Centerdata, december 2022

Definitie lerarentekort In deze monitor gaan we uit van het verschil tussen het aantal bevoegde leraren (fte's) dat momenteel werkzaam is en het aantal dat er in de ideale situatie zou zijn.

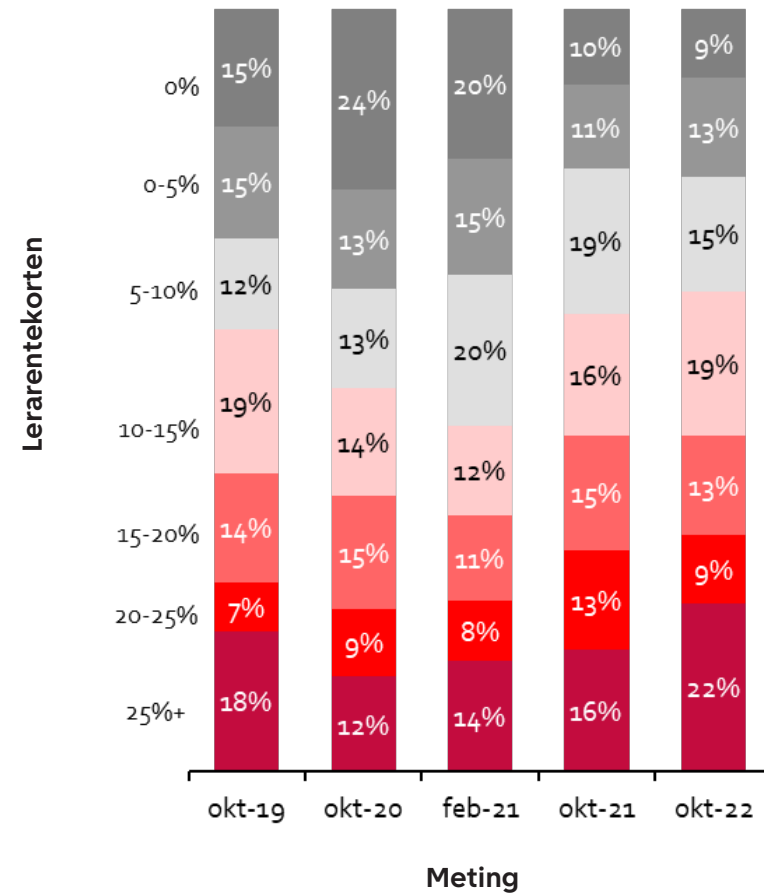
Urgentie blijft onverminderd hoog, aanpak levert resultaten

Het lerarentekort in Amsterdam is toegenomen

Uit de meting van oktober 2022 blijkt dat het tekort in Amsterdam is gestegen tot gemiddeld 16,8% (fte)². In oktober 2021 was het tekort 15,3%. Daarnaast zien we dat het tekort nog steeds ongelijk is verdeeld over de scholen. De Amsterdamse schoolbesturen en de gemeente Amsterdam blijven zich inzetten voor maatregelen en investeren daarmee in het behoud en het aantrekken van leraren. We zien dat deze inzet langer nodig zal blijven dan de looptijd van het Noodplan.. De komende periode zullen we werken aan een duurzame en structurele inbedding van de maatregelen vanuit het Noodplan in de staande organisatie van het onderwijs in Amsterdam.

² Na de sluitingsdatum van de meting van OCW bleken de gegevens van een groot schoolbestuur te ontbreken. De gemeente Amsterdam en de schoolbesturen hebben daarom de data van OCW gecorrigeerd. Dit verklaart dat OCW een tekort van 17,6% communiceert en de Amsterdamse schoolbesturen en de gemeente een tekort van 16,8%.

Verdeling van het aantal scholen per omvang tekort

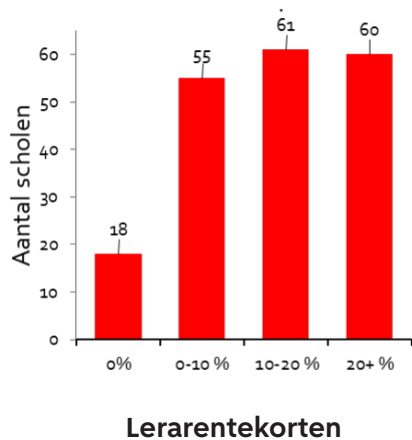
Het lerarentekort in Amsterdam, de grote steden en in Nederland

Tekorten per school blijven ongelijk verdeeld

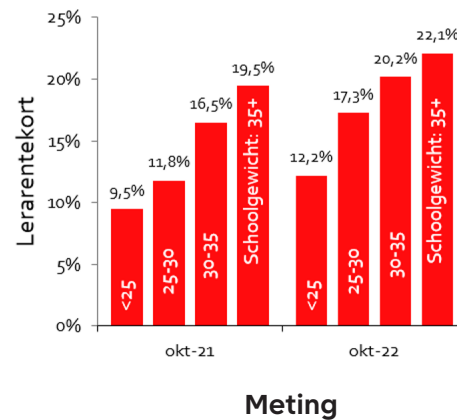
Het lerarentekort is ongelijk verdeeld over de scholen en de stad. Uit de linker grafiek blijkt dat er 18 scholen zijn zonder tekort, maar dat er ook 60 scholen zijn met een tekort hoger dan 20%. Uit de middelste grafiek blijkt dat scholen met een hoger schoolgewicht gemiddeld een hoger lerarentekort hebben.

Definitie Schoolgewicht is een maat voor de verwachte onderwijsprestaties van de leerlingen van een school. Een hoger schoolgewicht houdt in dat er meer leerlingen zijn met een risico op een onderwijsachterstand.

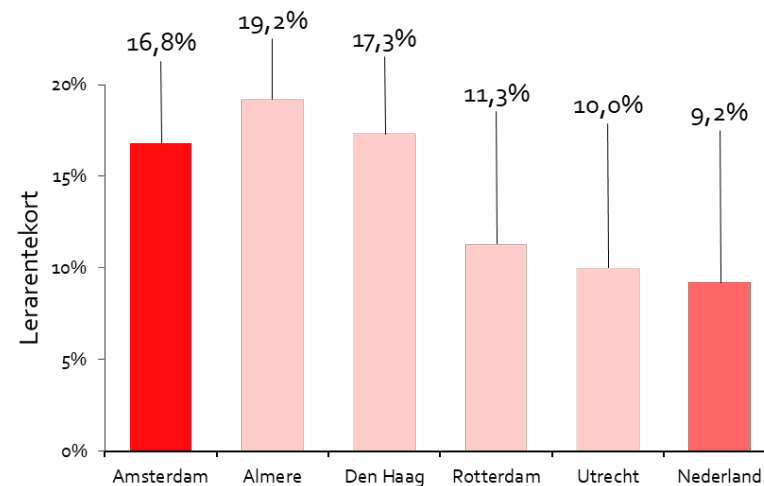
Grote verschillen tussen lerarentekorten per school

Lerarentekort groter op scholen met een hoger schoolgewicht

Het lerarentekort is in de meeste grote steden veel groter dan het gemiddelde lerarentekort in Nederland

Bron: Personeelstekorten primair onderwijs, OCW/Centerdata, december 2022 (met gecorrigeerde cijfers van Amsterdam)

Bron: Personeelstekorten primair onderwijs, OCW/Centerdata, december 2022 (met gecorrigeerde cijfers van Amsterdam)

Lerarentekort groter dan het aantal openstaande vacatures

Samenstelling van het lerarentekort

In Amsterdam is het lerarentekort van 702 fte samengesteld uit 150 fte vacatures en 552 fte verborgen tekorten.

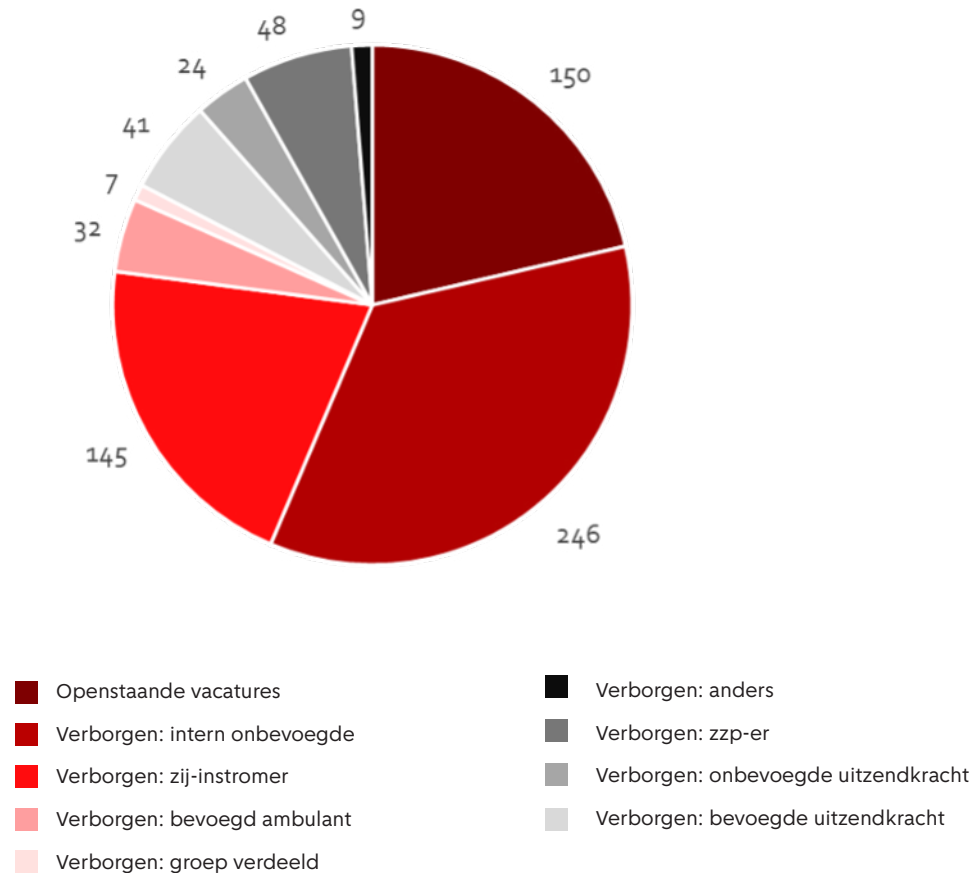
Verborgene tekorten

Een groot deel van het lerarentekort wordt, noodgedwongen, met een onbevoegde leraar opgevangen. Denk aan zij-instromers die extra dagen voor de klas staan, of een onderwijsassistent. Of door iemand die bevoegd is, maar eigenlijk andere taken heeft binnen de school. Zoals de directeur of intern begeleider van de school.

Opbrengsten van de maatregelen

Ondanks de enorme inzet van alle professionals, staat de kwaliteit van het onderwijs onder druk en houdt het lerarentekort onze onverminderde aandacht. Er zijn gelukkig ook succesvolle maatregelen. Denk bijvoorbeeld aan de 430 zij-instromers die inmiddels zijn of worden opgeleid. Hiervan zijn er inmiddels 85 afgestudeerd. En de 80 onderwijsondersteuners (sinds 2020-2021) die hebben deelgenomen aan het project Ontwikkel door. Hiervan zijn er 13 doorgestroomd naar de Pabo, 19 naar de AD PEP en een deel is doorgestroomd naar de vakmodules.

De samenstelling van het lerarentekort (in fte)

Bron: Personeelstekorten primair onderwijs, OCW/ Centerdata, december 2022 (met gecorrigeerde cijfers van Amsterdam)

Goede opbrengsten maatregelen tegen het lerarentekort

In Amsterdam werken de schoolbesturen en de gemeente samen aan een Noodplan lerarentekort. Het Noodplan omvat maatregelen gericht op vermindering van het lerarentekort, het omgaan met het tekort op de scholen, en een gelijke verdeling van het tekort in de stad. Het Noodplan lerarentekort is verdeeld in vier actielijnen:

1. Werving en behoud

- ✓ Stedelijke afspraak BBO: 7% van de klassen worden bezet door nieuwe zij-instromers per jaar.
- ✓ Aanmeldingen Pabo: de instroom in de pabo is minder dan vorig schooljaar, maar ten opzichte van 19/20 een groei van 6,2%.
- ✓ Zij instroom Pabo: In 21/22 zijn 131 kandidaten gestart in het WET en 130 zij-instromers als ZiB gestart. In 22/23 zijn 81 kandidaten gestart met het WET en 54 zij-instromers als ZiB gestart.
- ✓ Er zijn nu 111 actieve en beschikbare coaches in de stedelijke begeleidingspool.
- ✓ Modulair opleiden: In 21/22 zijn 28 onderwijsondersteuners in tranche 2 gestart met een oriëntatietraject en zijn 19 onderwijsondersteuners doorgestroomd naar de Pabo, AD PEP of modules. Tranche 3 is in 22/23 gestart met 12 deelnemers.
- ✓ Leraar in Amsterdam, een kleurrijk beroep: Leernetwerk HR-professionals loopt door, nieuwe groep Schoolleiders Netwerk gestart. Twee leerarrangementen voor leraren zijn gestart, waarvan één samen met het vo.

2. Omgaan met langdurige tekorten

- ✓ Inzet externe professionals: op 7 april 2022 is de website andersom.amsterdam gelanceerd. Inmiddels hebben 72 scholen een account aangemaakt op de website. Veel scholen maken gebruik van het aanbod en zetten externe professionals in voor een deel van de lestijd. Ook zet een deel van de scholen externe professionals of vakdocenten in bij het vormgeven van een vierdaagse lesweek en een vijfdaagse schoolweek.

3. Monitoring en lobby

- ✓ Amsterdamse leraren ontvangen ook dit jaar een toelage van €786 (bij fulltime dienstverband). Leraren op scholen met een hoog schoolgewicht ontvangen een toelage van €1.964.

4. Wonen, mobiliteit en dienstverlening

- ✓ In 2022 zijn tot december 34 woningen met voorrang aan leraren toegekend.
- ✓ Voor schooljaar 22/23 ontvangt 2100 fte extra reiskosten voor woon-werkverkeer.
- ✓ Regeling voor extra parkeervergunningen is verlengd tot einde schooljaar 21/22.
- ✓ Per januari 2022 zijn circa 1000 parkeervergunningen verstrekt aan de scholen.

Doel

In 2023 is het gemiddelde lerarentekort minder dan 5% en is er geen ongelijkheid meer in de verdeling van het tekort in de stad.

Deze monitor betreft specifiek het Noodplan lerarentekort

Deze monitor betreft specifiek het Noodplan lerarentekort in het primair onderwijs. De Taskforce Lerarentekort, met vertegenwoordigers van de gemeente, het onderwijs en de lerarenopleidingen, zet ook maatregelen in op werving en behoud van leraren en schoolleiders in het primair én voortgezet onderwijs. Het complete programma is te vinden op amsterdam.nl/lerarenagenda.

Colofon

Stuurgroep Programma Noodplan lerarentekort
(BBO en gemeente Amsterdam)

Contact: info@bboamsterdam.nl of
lerarenagenda@amsterdam.nl

Noodplan Lerarentekort

